

meer vragen dan antwoorden

◀ Zeeuwse boeren op het Malieveld tijdens het protest op 1 oktober. Links (geel hesje) Paul Boënné. Naast hem op de achterste rij Matthew van der Loo, Stein van Waterschoot, Thomas van Waterschoot, Wim Meesen en Joey Bertram (met pet). De dames (vlnr) Cynthia van der Loo en Janneke Meesen.

FOTO THEO GIELE

pluimvee- en varkenshouderij inkrimpen om meer evenwicht in het systeem te krijgen? Moeten meer boeren overstappen op biologische teelt? Heeft het zin het gebruik van bestrijdingsmiddelen als glyfosaat verder in te perken?

Al deze vragen liggen nog steeds op tafel en een antwoord waar ie-

▶ **Al deze vragen liggen nog steeds op tafel en een antwoord waar iedereen blij mee is, lijkt verder weg dan ooit**

dereen blij mee is, lijkt verder weg dan ooit. De boeren voeren de druk op door te dreigen met het blokkeren van de distributiecentra van supermarkten en daagden het RIVM voor de rechter omdat ze de berekeningen betwisten. Vandaag is de uitspraak.

De serie *Landbouw in crisis* maakt deel uit van het werkprogramma van de Jean Monnet Chair Food Governance in the EU die Herman Lelieveldt bekleedt aan University College Roosevelt. De activiteiten van deze chair worden financieel ondersteund vanuit het Erasmus+ programma van de Europese Unie. Reacties en tips: h.lelieveldt@ucr.nl.

dat geen enkele boer gedwongen zal worden om te stoppen, maar het is de vraag of het kabinet voldoende geld weet vrij te maken om genoeg stoppers over de streep te trekken.

Verder weg als een stip op de horizon ligt het idee van kringlooplandbouw. Minister Carola Schouten lanceerde dit alweer meer dan een jaar geleden als aanzet voor een omslag naar een duurzamere

bedrijfsvoering, maar haar visie is voor velerlei uitleg vatbaar. Moeten we terug naar het aloude gemengde bedrijf waarop een boer zowel akkerbouw als veeteelt doet? Als dat niet haalbaar is, hoe

ziet een moderne vorm van kringlooplandbouw er dan uit? Is dat een Europese, landelijke of regionale kringloop? Moeten alle sectoren evenveel inleveren, of gaat het er vooral om dat we de intensieve

VIER VRAGEN AAN FRED WALRAVENS

Forum voor Democratie wil Zeeuwen horen over de Zanddijk

Forum voor Democratie wil de Zeeuwen een stem geven in de besluitvorming over de Zanddijk, de weg tussen de A58 en Yerseke. De Statenfractie houdt daarvoor een enquête via sociale media en e-mail. Fractievoorzitter Fred Walravens legt uit waarom.

1 Moeten we dit zien als een referendum?

„Nee, het is voor ons een belangrijk element om tot oordeelsvorming te komen. We begonnen vorige week met de simpele vraag of mensen voor de bruine of de groene variant zijn. We kregen best veel reac-

ties dat mensen niet met de materie bekend zijn. Daarop hebben we een professionelere enquête gemaakt, waarbij we onder meer willen weten of mensen in de gemeente Reimerswaal wonen of elders in Zeeland, in hoeverre ze gebruikmaken van de verbinding tussen de A58 en Yerseke en of hun belang economisch of persoonlijk is.”

2 Hoe groot is de respons?

„Dat weten we nog niet. De enquête staat sinds zondag op sociale media. Vandaag gaan we naar de inloopavond in Yerseke. Daar willen we horen hoe de mensen erover denken en we attenderen ze op de enquête. We hopen dat

◀ Fred Walravens

dorpsraden de enquête ook via de mail verder rondsturen.

We weten nog niet precies hoelang hij ingevuld kan worden. Daar staat geen tijd op.”

3 **Jullie vragen om een keuze tussen het bruine traject, dat via de huidige afslag van de A58 richting bedrijventerrein Olzendorp in Yerseke gaat, en de bijna 17 miljoen duurdere groene route, waarvoor een nieuwe afslag bij Kruiningen nodig**

is. Maar voor de laatste variant is toch helemaal geen geld nu de minister niet meebetaalt?

„Dat weten we niet. Voor de bruine variant is sinds vorige week 10 miljoen euro extra beschikbaar om de rotonde bij Nishoek op te knappen. Dat kun je zo naar de groene variant schuiven. Daarnaast komt er landelijk geld om de veiligheid voor het langzame verkeer te verbeteren. Dat was vorige week nog niet bekend. Juist de fietsveiligheid bij de bruine variant kan beter. En dan is de gemeente Reimerswaal ook in beweging. Verder kun je nog naar het bedrijfsleven kijken of naar een methode van voorfinanciering. Dat is

ook nog niet gedaan. Gedeputeerde Van der Maas praat begin volgend jaar nog een keer met de minister. Het momentum is dus nog niet voorbij.”

4 **In de vertegenwoordigende democratie kiezen mensen volksvertegenwoordigers voor vier jaar. Willen jullie tussentijds steeds terug naar de burger?**

„Een enquête is geen referendum. Het is een mooi middel om beweging en discussie in Zeeland te krijgen. Of de uitslag voor ons leidend is, moet blijken. Dit is de eerste keer. Het is een proef. Over een paar maanden gaan we eens kijken of we hiermee door moeten gaan.”